

Information om vattentjänstplaner till kommuner, deras VA-organisationer, planenheter och miljöförvaltningar.

Enligt nya paragrafer i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) så ska alla kommuner från 1 januari 2024 ha en aktuell vattentjänstplan. Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplanen. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster.

Förvaltningsövergripande arbete krävs

Det är viktigt att ni arbetar tvärsektorielt så berörda förvaltningar tar del av den kunskap om skyfallskartering, miljöbedömning och samrådsprocesser det finns på planenheter. VA-organisationen har en roll gällande kapaciteten i va-anläggningar inklusive ledningsnät. Miljöförvaltningarna har underlaget till behovsutredningen gällande utbyggnad. Beredskapshandläggare kan vara viktiga att ha med vad gäller sekretesshänsyn.

Innehållet i vattentjänstplanen

De krav som finns beträffande vattentjänstplanens innehåll framgår av § 6b i LAV. I bestämmelsen anges att en vattentjänstplan ska innehålla

- i) kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, och
- ii) kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna Va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning till följd av skyfall.

Utöver dessa krav är det upp till kommunen att anpassa planens närmare innehåll efter den egna kommunens behov och förutsättningar. Kommunen har alltså stort handlingsutrymme att själva bedöma vattentjänstplanens innehåll.

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

Det är endast vid betydande miljöpåverkan som ni ska göra en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap 3 § miljöbalken. Det är viktigt att notera att det finns ingen skyldighet i lag för att i vattentjänstplanen ange specifika förutsättningar för att bedriva verksamheter eller platsspecifika åtgärder som omfattas av 6 § miljöbedömningsförordningen eller i bilagan härtill.

Det första ni ska göra är att undersöka enligt § 5 i Miljöbedömningsförordningen om det är betydande miljöpåverkan. Är det inte betydande miljöpåverkan behövs inte en strategisk miljöbedömning.

Samråd

Av 6 c § i LAV framgår det att utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan

1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och
2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor. Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början.

Länsstyrelsen ber kommunerna inkomma med ett skriftligt underlag i samband med att vattentjänstplanerna ska samrådas. Dokumentation av undersökning om betydande påverkan enligt § 5 i Miljöbedömningsförordningen och eventuella strategisk miljöbedömning enligt kap 6 § MB kan med fördel redovisas tillsammans med samrådsförslaget.

Vi kommer inte ha samrådsmöten med alla kommuner om vattentjänstplanerna. Vi yttrar oss som alla andra som har väsentligt intresse av planen. Länsstyrelsen kan inte godkänna eller upphäva vattentjänstplanerna.

Regeringen har valt att inte införa detaljerade bestämmelser om vattentjänstplanernas innehåll för att ge kommunerna en stor flexibilitet att utforma vattentjänstplanerna utefter de lokala förutsättningarna. Det samma gäller utformningen av samråds- och granskningsförfarandet som följer av 6 c § första stycket till den nya lagstiftningen i LAV. Det innebär att kommunerna har stor frihet i hur samråds- och granskningsförfarandet utformas och kan ta hänsyn till hur omfattande och komplext förslaget till vattentjänstplan är.

Det viktiga är att samråds- och granskningsförfarandet ska ge en verklig möjlighet för de som har ett väsentligt intresse av förslaget att sätta sig in i förslaget och tillräcklig tid med för att framföra sina synpunkter om förslaget. Dessutom framgår det av 6 d § i LAV att kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommer in under samrådet och granskningen.

Koppling till Åtgärdsprogrammet för vatten

I [Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027 Södra Östersjöns vattendistrikt \(vattenmyndigheterna.se\)](#) framgår följande gällande kommunernas åtgärd 1 ”I följande verksamheter och planer, samt i andra tillämpbara områden, där kommunen har ansvar och mandat ska planeringen tillgodose att miljökvalitetsnormerna uppnås: a. tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet som inkluderar små avlopp, vattenskyddsområden, förorenade områden, jordbruk, b. översikts- och detaljplaner, och c. dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan). Den förvaltningsövergripande planeringen ska dessutom innefatta a. en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen och b. en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens av- och tillrinningsområden. Åtgärden är ny i Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.”

Vägledning på andra platser

Har ni arbetet med VA- planer innan så har ni ett underlag att arbeta vidare med. Vi hänvisar till svensk vattens [Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan | Vattenbokhandeln \(svensktvatten.se\)](#) som har haft Havs – och Vattenmyndighetens med som en del av referensgruppen. Var uppmärksam på att den kan revideras löpande.

På Naturvårdsverket hemsida går det att läsa om strategisk miljöbedömning av planer och vad det är man ska tänka på. Under [Strategisk miljöbedömning – miljöbedömning för planer och program \(naturvardsverket.se\)](#) längst ned på sidan finns det för dig som ska arbeta fram en vattentjänstplan. Här finns hjälp tillvägagångsätt för att få fram om en undersökning behöver genomföras.

För mer information kontakta Länsstyrelsen Skåne skane@lansstyrelsen.se.